

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2018/1356**z dnia 18 kwietnia 2018 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego za rok budżetowy 2016**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego za rok budżetowy 2016,
 - uwzględniając art. 94 Regulaminu i załącznik IV do Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej oraz opinię Komisji Transportu i Turystyki (A8-0066/2018),
- A. mając na uwadze, że w ramach procedury udzielania absolutorium organ udzielający absolutorium podkreśla szczególne znaczenie dalszego wzmocnienia legitymacji demokratycznej instytucji Unii przez zwiększanie przejrzystości i odpowiedzialności, wdrażanie koncepcji budżetowania celowego oraz właściwe zarządzanie zasobami ludzkimi;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z zestawieniem dochodów i wydatków⁽¹⁾ ostateczny budżet Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (zwanej dalej „Agencją”) na rok budżetowy 2016 wyniósł 193 398 000 EUR, co stanowi wzrost o 4,30 % w porównaniu z 2015 r.; mając na uwadze, że 36 370 000 EUR w budżecie Agencji pochodzi z budżetu Unii, natomiast 95 926 000 EUR stanowi dochód z opłat i należności;
- C. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu dotyczącym sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy 2016 (zwanym dalej „sprawozdaniem Trybunału”) Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem”) stwierdził, iż uzyskał wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe Agencji jest wiarygodne oraz że transakcje leżące u jego podstaw są legalne i prawidłowe,

Uwagi dotyczące legalności i prawidłowości transakcji

1. zauważa, że według sprawozdania Trybunału, choć działania finansowane przez branżę w 2016 r. skutkowały deficytem wynoszącym 7 600 000 EUR, wyniki budżetowe zmieniają się w poszczególnych latach, a Agencja zgromadziła nadwyżkę w wysokości 52 000 000 pochodzącą z tej kategorii działań; przypomina, że rozporządzenie ustanawiające Agencję stanowi, iż poziom opłat wnoszonych przez podmioty z branży powinien być odpowiedni do pokrycia kosztów ponoszonych przez Agencję w związku z czynnościami certyfikacyjnymi i dlatego nie przewiduje skumulowanej nadwyżki;

Zarządzanie budżetem i finansami

2. zwraca uwagę, że wysiłki związane z monitorowaniem budżetu w ciągu roku budżetowego 2016 doprowadziły do osiągnięcia wskaźnika wykonania budżetu w wysokości 99 %, co oznacza wzrost o 1 % w porównaniu z rokiem 2015; ponadto zauważa, że wskaźnik wykonania w odniesieniu do środków na płatności utrzymywał się na poziomie 91 %;
3. zauważa, że zobowiązania na wydatki administracyjne wzrosły w ujęciu bezwzględnym o 2 140 000 EUR do 24 060 000 EUR i stanowią łącznie 16,5 % budżetu Agencji; zauważa, że wzrost ten spowodowany jest głównie kosztami przeniesienia Agencji do nowej siedziby dnia 6 czerwca 2016 r.;

Zobowiązania i przeniesienia

4. zauważa, że wskaźnik wykonania budżetu w odniesieniu do realizacji płatności ze środków z kwot przeniesionych na 2016 r. wyniósł ponad 96 % (w porównaniu z 97 % w 2015 r.), czyli powyżej wyznaczonego przez Komisję celu, który wynosi 95 %;
5. zauważa, że przeniesienia często mogą być częściowo lub całkowicie uzasadnione wieloletnim charakterem programów operacyjnych Agencji, niekoniecznie oznaczają niedociągnięcia w planowaniu i wykonaniu budżetu oraz nie zawsze są sprzeczne z zasadą jednoroczności budżetu, zwłaszcza jeśli są planowane z wyprzedzeniem i przedstawiane Trybunałowi;

Polityka kadrowa

6. zauważa, że w 2016 r. Agencja obsadziła wszystkie możliwe stanowiska zatwierdzone w planie zatrudnienia, czyli 676 stanowisk AST i AD;

⁽¹⁾ Dz.U. C 333 z 9.9.2016, s. 16.

7. z zadowoleniem przyjmuje stałe przenoszenie stanowisk z kategorii administracyjnych (administracja i wsparcie, koordynacja i stanowiska neutralne) do operacyjnych, które osiągnęło 81 %;
8. podkreśla, że równowaga między życiem zawodowym a prywatnym powinna stanowić element polityki kadrowej Agencji; zauważa, że budżet przeznaczony na budowanie zespołu oraz spotkania integracyjne i zajęcia sportowe wynosi 176 207,54 EUR; zauważa, że na aktywności związane z budowaniem zespołu Agencja przeznaczyła łącznie 14,5 dnia; stwierdza, że średnia długość zwolnienia chorobowego pracownika wynosi 8 dni;
9. przypomina, że Agencja wdrożyła już procedury dotyczące zdrowia psychicznego i molestowania seksualnego; proponuje zorganizowanie szkoleń i sesji informacyjnych w celu podnoszenia świadomości pracowników; zauważa, że w 2016 r. nie zgłoszono żadnego przypadku;
10. z zadowoleniem odnotowuje fakt, że w 2016 r. do Agencji nie wpłynęły żadne skargi, nie wszczęto przeciw niej postępowań sądowych ani nie zgłoszono przypadków związanych z zatrudnianiem lub zwalnianiem personelu;
11. zauważa, że aby stawić czoła wyzwaniom, które stoją przed przemysłem lotniczym, Agencja postanowiła stosować system kariery dwutorowej mający na celu utrzymanie i zwiększenie kompetencji, których wymaga europejska strategia bezpieczeństwa lotniczego; oczekuje wdrażania tego nowego systemu kariery zawodowej w następnych latach, aż osiągnie on pełną funkcjonalność; wzywa Agencję do poinformowania organu udzielającego absolutorium o wynikach stosowania nowego systemu kariery;
12. z zadowoleniem przyjmuje nową inicjatywę rekrutowania młodych talentów świeżo po studiach („Junior Qualification Programme”); zauważa, że ten projekt pilotażowy ma na celu czerpanie wiedzy fachowej od nowych absolwentów o wysokim poziomie kwalifikacji akademickich, tak aby zapewnić dopływ talentów na stanowiska techniczne w Agencji;
13. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Agencja stopniowo zmienia filozofię naboru pracowników, przechodząc od podejścia reaktywnego (ustalenie zapotrzebowania związanego z wypełnianiem wakatów, automatyczne zastępowanie odchodzących pracowników) do podejścia proaktywnego (planowanie perspektywiczne, ustalanie priorytetów i przesunięcia, a także dostosowywanie zapotrzebowania na zasoby do ogólnych celów strategicznych);
14. wyraża ubolewanie z powodu braku równości płci wśród członków zarządu Agencji, gdzie stosunek mężczyzn do kobiet wynosi 78 % do 22 %; na podstawie informacji uzyskanych od Agencji stwierdza, że przedstawiciele wyznaczani są bezpośrednio i w sposób niezależny przez państwa członkowskie i branżę, w związku z czym nie są pod kontrolą Agencji; zauważa z niepokojem, że w odniesieniu do liczby stanowisk obsadzonych na dzień 31 grudnia 2016 r. równowagi płci nie osiągnięto, gdyż stosunek kobiet do mężczyzn wynosił 34 % do 66 %; ubolewa ponadto, że wszystkich pięć stanowisk kadry kierowniczej wyższego szczebla było obsadzonych przez osoby tej samej płci; wzywa Agencję do pilnego zajęcia się tym problemem nierównowagi oraz zapewnienia równowagi na każdym szczeblu;

Zamówienia

15. odnotowuje, że w 2016 r. Agencja prowadziła ponad 40 postępowań o udzielenie zamówienia o wartości powyżej 60 000 EUR; zauważa ponadto, że zawarto około 400 umów specjalnych w ramach umów ramowych oraz 150 umów o niskiej wartości;
16. z zadowoleniem przyjmuje środki naprawcze, które zostały podjęte w celu poprawy ogólnego planowania zamówień publicznych w Agencji, takie jak umowy o gwarantowanym poziomie usług z działami operacyjnymi, szkolenie kierowników kontraktu oraz świadomość konieczności ograniczania opóźnień i nieplanowanych procedur;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi, przejrzystość i demokracja

17. przyjmuje do wiadomości, że w listopadzie 2014 r. Agencja przyjęła strategię zwalczania nadużyć finansowych, aby wzmocnić skuteczne zapobieganie nadużyciom finansowym i wykrywanie ich oraz opracować procedury ich zwalczania; zauważa, że na koniec 2016 r. wszystkie przewidziane działania, w szczególności przeszkolenie minimum 80 % pracowników, zostały zakończone;
18. zwraca uwagę, że Agencja określiła i wdrożyła wewnętrzne przepisy informowania o nieprawidłowościach;
19. wyraża potrzebę ustanowienia niezależnego organu ds. ujawniania, doradztwa i zgłaszania, posiadającego wystarczające zasoby budżetowe, aby pomóc sygnalistom w wykorzystaniu odpowiednich kanałów ujawniania informacji o możliwych nieprawidłowościach naruszających interesy finansowe Unii, przy jednoczesnym zachowaniu poufności oraz oferowaniu koniecznego wsparcia i doradztwa;
20. zauważa, że w 2016 r. Agencja opracowała specjalny kodeks postępowania dla ekspertów zewnętrznych, którzy wspierają prace Agencji, obejmujący politykę w dziedzinie konfliktu interesów oraz oświadczenie zapoznania się z kodeksem i wyrażenia na niego zgody;

21. odnotowuje, że Agencja przeprowadza obecnie przegląd swojej polityki pracowniczej pt. „Polityka bezstronności i niezależności: zapobieganie i łagodzenie konfliktów interesów”, tak aby dodatkowo usprawnić wewnętrzny proces opracowywania, przeglądu i aktualizacji deklaracji interesów; wzywa Agencję do poinformowania organu udzielającego absolutorium o poczynionych postępach;
22. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Agencja opublikowała na swojej stronie internetowej deklarację o braku konfliktu interesów i życiorysy członków zarządu, uwzględniając uwagi Parlamentu;

Główne osiągnięcia

23. z zadowoleniem przyjmuje trzy główne osiągnięcia wskazane przez Agencję w 2016 r., a mianowicie:
 - wdrożenie planu działania Germanwings: Agencja zaproponowała środki w dziedzinie operacji lotniczych i stanu zdrowia załogi, jak również dokument roboczy dotyczący równowagi między poufnością danych medycznych a bezpieczeństwem publicznym,
 - wydanie ponad 3 000 certyfikatów, w tym 18 nowych certyfikatów typu,
 - opracowanie systemu ostrzegania o strefach konfliktu w odpowiedzi na nowe obszary działalności, w ścisłej współpracy z Komisją (DG MOVE i DG HOME);

Audyty wewnętrzne

24. zauważa, że w 2016 r. Służba Audytu Wewnętrznego Komisji (IAS) przeprowadziła dwa badania, w których oceniła projekt oraz skuteczne i sprawne wdrażania systemów zarządzania i wewnętrznej kontroli wewnętrznej przewidzianych w regulacjach i europejskim planie bezpieczeństwa lotniczego (EPAS); odnotowuje z zadowoleniem, że w trakcie audytu przepisów IAS nie zaklasyfikowała żadnych ustaleń jako „krytycznych” lub „bardzo ważnych”;
25. zauważa, że w 2016 r. jednostka audytu wewnętrznego przeprowadziła w Agencji trzy kontrolne zadania atestacyjne, w tym kontrolę ksiąg rachunkowych komisji socjalnej, służb zarządzania ruchem lotniczym / żeglugą powietrzną (ATM/ANS) oraz lotniskami oraz zarządzania misjami; zauważa, że główne zalecenia wynikające z prac jednostki audytu wewnętrznego w 2016 r. miały zostać wdrożone w 2017 r.; wzywa Agencję, aby poinformowała organ udzielający absolutorium o ich wdrożeniu;

Kontrola wewnętrzna

26. zauważa, że standardy kontroli wewnętrznej Agencji obejmują zarówno 16 standardów kontroli wewnętrznej Komisji Europejskiej, jak i międzynarodowe normy jakości (ISO 9001), co daje 24 normy zarządzania Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego; zwraca uwagę, że w 2016 r. normy te zostały zmienione i zatwierdzone przez zarząd w celu dostosowania ich do najnowszej wersji normy ISO 9001:2015;
27. zauważa, że w 2016 r. Agencja przeprowadziła ocenę roczną norm zarządzania Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego, która obejmowała zarówno wewnętrzne standardy kontroli, jak i standardy Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej; przyjmuje do wiadomości, że w drodze oceny ustalono, iż system zarządzania Agencji jest zgodny z normami zarządzania dzięki solidnemu systemowi monitorowania, który został wprowadzony zarówno na szczeblu zarządzania, jak i procesów; zauważa, że wskazano pewne możliwości poprawy w zakresie ciągłości działania; na podstawie informacji uzyskanych od Agencji stwierdza, że projekt zarządzania ciągłością działania jest w drugim roku wdrażania, przeprowadzono już wszystkie oceny skutków, a większość planów ciągłości działania dla wskazanych kluczowych procesów została już zakończona;
28. z zadowoleniem przyjmuje przedstawiony przez Agencję europejski plan bezpieczeństwa lotniczego na lata 2018–2022, którego celem jest zapewnienie przejrzystych ram bezpieczeństwa lotniczego oraz identyfikacja głównych rodzajów ryzyka i określenie działań, które należy podjąć; ponadto wzywa państwa członkowskie do opracowania i wdrożenia programów na rzecz większego bezpieczeństwa oraz wymiany najlepszych praktyk;
29. zauważa, że w 2016 r. przeprowadzono 18 kontroli *ex post*, które obejmowały roczne kontrole *ex post* dotyczące dodatku szkolnego, zwrotu kosztów podróży służbowych ekspertów zewnętrznych, zakończonych postępowania o udzielenie zamówienia i zwrotu kosztów delegacji służbowych; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że ogólnie wszystkie skontrolowane transakcje były legalne i prawidłowe;

Inne uwagi

30. z zadowoleniem zauważa, że w 2016 r. Agencja zakończyła przeprowadzkę do nowej, specjalnie zaprojektowanej siedziby bez zakłóceń w działalności;

31. odnotowuje, że zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału w okresie od 2014 do 2016 r. Agencja wydała 9 400 000 EUR (w porównaniu z 4 400 000 EUR w 2016 r.) ze skumulowanej nadwyżki na pokrycie kosztów remontu (12 400 000 EUR) i przeniesienia siedziby Agencji do nowego budynku; zauważa, że Komisja również przeznaczyła na ten cel 3 000 000 EUR z budżetu UE; zwraca też uwagę, że ten podział finansowania na wkład branży i Unii był zgodny ze standardową metodyką alokacji kosztów stosowaną przez Agencję, dzięki czemu prace sfinansowano w znacznym stopniu z opłat wnoszonych przez podmioty branżowe;
32. na podstawie informacji uzyskanych od Agencji stwierdza, że Agencja zamierza wprowadzić zmiany zarówno w swoim rozporządzeniu finansowym, jak i w swoim regulaminie opłat i obciążeń, aby lepiej sformalizować sposób postępowania ze skumulowaną nadwyżką; wzywa Agencję, aby poinformowała organ udzielający absolutorium o tych zmianach;
33. odnośnie do siedziby Agencji, podkreśla, że umowa w sprawie siedziby między Agencją a przyjmującym państwem członkowskim została sfinalizowana i weszła w życie w dniu 17 sierpnia 2017 r.;
34. podkreśla, że, zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału, 70 % budżetu Agencji na 2016 r. zostało sfinansowane z opłat przemysłu lotniczego, natomiast 30 % ze środków UE; kładzie nacisk na to, że spadek przychodów Agencji wynikający z decyzji Zjednoczonego Królestwa o wystąpieniu z Unii jest prawdopodobny i może znacząco wpłynąć na biznesplan Agencji; docenia powołanie grupy roboczej, która ma na celu zbadanie sprawy i przeprowadziła już pierwszą analizę potencjalnych zagrożeń i skutków związanych z brexitem; wzywa Agencję do ścisłej współpracy z innymi instytucjami europejskimi, a zwłaszcza z Komisją, w negocjacjach dotyczących brexitu, by odpowiednio przygotować się do zminimalizowania wszelkich negatywnych skutków operacyjnych lub finansowych, które mogą wystąpić; proponuje, aby Agencja w odpowiednim czasie przedstawiła Parlamentowi Europejskiemu wyniki prac tej grupy roboczej;
35. przypomina, że zmiana rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008⁽¹⁾ przewiduje poszerzenie zakresu kompetencji Agencji oraz że w związku z tym rola, jaką odgrywają nowe technologie, takie jak zdalnie kierowane bezzałogowe systemy powietrzne, musi zostać w pełni uwzględniona w momencie wyznaczania nowych kompetencji; podkreśla znaczenie przyznania Agencji odpowiednich funduszy, aby zapewnić jej pomyślne przejście tych nowych obowiązków, jak również znaczenie zapewnienia jej wystarczającej liczby odpowiednio wykwalifikowanych pracowników, aby mogła realizować dodatkowe zadania;
36. ma nadzieję, że przyspieszone zostanie wejście w życie europejskiego rozporządzenia w sprawie bezzałogowych statków powietrznych; podkreśla kluczową rolę Agencji w zapewnianiu najwyższego możliwego poziomu bezpieczeństwa lotniczego w Europie; w związku z szybko rozwijającym się sektorem lotnictwa cywilnego, o czym świadczy coraz popularniejsze korzystanie z bezzałogowych statków powietrznych, podkreśla, że Agencji należy zapewnić niezbędne zasoby finansowe, materialne i kadrowe, aby mogła ona skutecznie wykonywać swoje zadania regulacyjne i wykonawcze w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony środowiska, nie podważając jednak jej niezależności i bezstronności;
37. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie polityczne w sprawie rewizji wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego⁽²⁾, uzgodnione w listopadzie 2017 r. przez Parlament, Radę i Komisję; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia niezbędnych zasobów z myślą o nowych i wzmocnionych kompetencjach dotyczących między innymi zagrożeń dla lotnictwa cywilnego, którego źródłem są strefy konfliktu, kwestii związanych z ochroną środowiska, a także certyfikacji i rejestracji bezzałogowych statków powietrznych;
38. z zadowoleniem przyjmuje aktywną rolę Agencji w procedurze zaproszenia do składania wniosków w ramach programu „Horyzont 2020”; wzywa Agencję, by była nadal aktywna w dziedzinie badań i rozwoju;
39. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z dnia 18 kwietnia 2018 r.⁽³⁾ w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli Agencji.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie wspólnych zasad w zakresie lotnictwa cywilnego i utworzenia Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego oraz uchylającą dyrektywę Rady 91/670/EWG, rozporządzenie (WE) nr 1592/2002 i dyrektywę 2004/36/WE (Dz.U. L 79 z 19.3.2008, s. 1).

⁽²⁾ Zob. COM(2015) 613: Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego Unii Europejskiej oraz uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0133 (zob. s. 393 niniejszego Dziennika Urzędowego).